

им осигури препитание в рамките на квартала. С този въпрос ще се занимава във втората част на текста.

Неблагодарната работа на учителите в сегрегирани училища

Проведените интервюта дават възможност да се докажат няколко твърдения. Като начало: учителите нямат професионална мотивация да работят именно с деца от ромски произход¹⁰¹. Движещият мотив на учителите е бил намирането на каква да е работа по специалността – и липсата на други алтернативи – най-често учителите просто са попадали на информация за свободно място в училищата и са се явили на конкурс. Липсата на специална подготовка на учителите за работа с деца от ромски произход обосновава изключително силната нормативна гледна точка на учителите – те работят с децата с базовото очакване, че децата трябва да бъдат като всички други деца във всички останали училища. Само въз основа на настоящите данни не може да се каже какви са били първоначалните нагласи на учителите за предстоящата им работа с деца от ромски произход. Ясно е обаче, че учителите използват така наречения от философите апофатичен подход, когато описват децата – казват какви **не са** децата, имплицитно с това какви **би трябвало да бъдат те**, за да отговорят на очакванията на учителите. Сблъсъкът с действителността – а именно, че децата не реагират, както учителите очакват от тях, поставя учителите в изключително слаба позиция от гледна точка на ефективността на работата им – те хвърлят повечето си усилия в това да се адаптират към атмосферата в училищата и на практика нямат визия за това какво биха могли да променят в работата си, за да бъде тя по-ефективна, т.е. за да успеят да подготвят децата поне до ниво, сравнимо с това на учениците в останалите общообразователни училища.

Това не означава, че учителите смятат работата си за безпроблемна, напротив – те виждат много проблеми. Впе-

¹⁰¹ Един-единствен респондент е обосновал започването на работа именно в такова училище с професионален интерес към ситуацията там.